

Opsummering af indberetning

Nedenfor vises de oplysninger som er blevet indberettet.

Ansøgningstype

Ansøgningstype	Ny ansøgning
----------------	--------------

Kontaktoplysninger

Ansøger

Dit navn	Bodil Moeller Kristensen
Funktion	Formand
Telefonnummer	+454035143 3

Menighedsråd

Navn	Karby-Tæbring-Rakkeby Sognes Menighedsråd
Provsti	Morsø Provsti
Stift	Aalborg Stift
Menighedsrådets officielle e-mail	8700@SOGN.DK

Sagsansvarlig i menighedsråd

Navn	Ellen Weisbjerg
Funktion	kirkeværge
Telefonnummer	+45 20435840

Planlagt projekt

Om projektet

Projekttype	Detailprojekt
Hvad ansøges der om	fjernelse af Pisten omkring kirken i Karby
Kort begrundelse	slagregn slår op på kirkemuren, der såes græs for at undgå dette
Hvad er projektets emne	Kirkegårde
Kirke	Karby Kirke

Økonomi

Forventet samlet pris inkl. moms	100000
Ønsket finansiering	Anlægsbevillinger
Bemærkning til ønsket finansiering	der skal indkøbes materiale og der vil gå ekstra mandetimer med arbejdet.

Periode

Forventet starttidspunkt	01-09-2023
Forventet sluttidspunkt	30-09-2004

Bilag

Dokumenter	Til National museet.docxpigsten..docx
Hvilke bilag har du indsendt	Tegninger/foto

Indsendt 06-09-2023 08:30 af Bodil Møller Kristensen. Kvitteringsnummer 95-GMS-6W-2NT.

Rapport fra arkæologisk undersøgelse i Karby Kirke d. 22. september 2020

Karby Kirke, Morsø hrd., Thisted amt. Stednr. 110505

Rapport ved museumsinspektør Hans Mikkelsen og studentermedhjælper Mille Strøm

6. januar 2022

J.nr. 18/00730

Figur 1: Tårnets vestside, betonplader og fundamentet. Set fra SV

Indhold

Resumé	2
Baggrund	2
Forløb og metode.....	3
Iagttagelser	3
Planer.....	6
Fotoliste.....	6

Resumé

Restaurering af kirkens tårn indebar bl.a. udskiftning af mørtelfuger langs tårnets skråkantsokler og omsætning af pigstensbelægninger. I øvrigt registreredes en betonplade ved tårnets vestside.

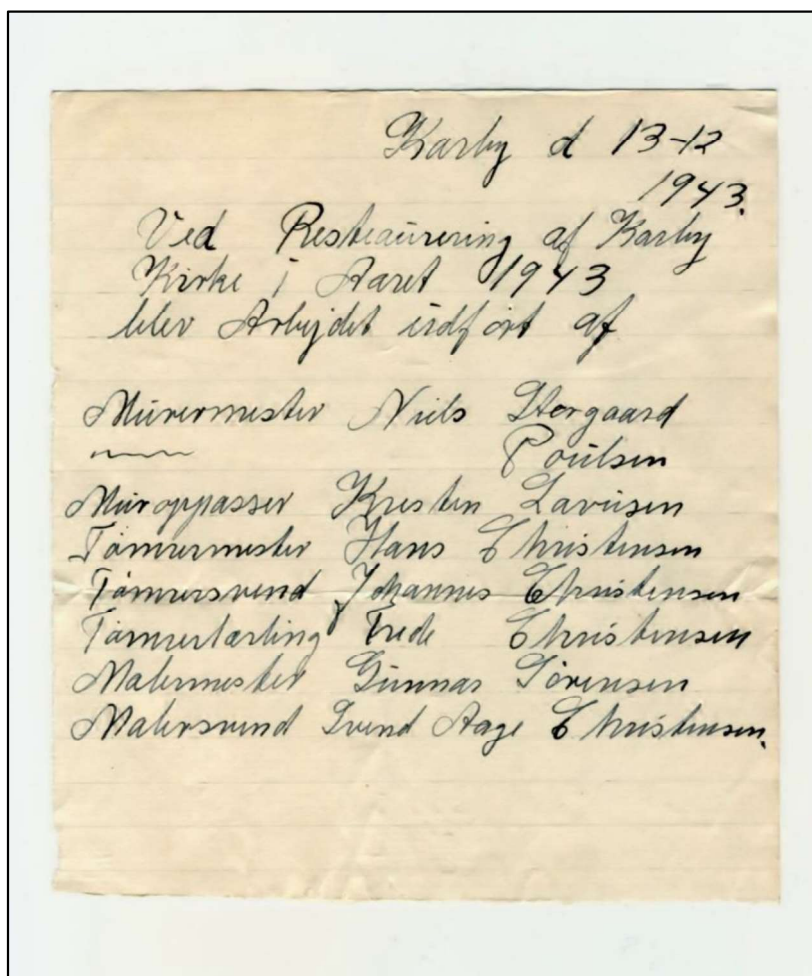
Baggrund

Aalborg Stift gav i 2019 Karbys Menighedsråd tilladelse til istandsættelsen.

I en undersøgelse fra 2010, af en tidligere museumsinspektør, blev der fundet fundament til et formodet trappetrin under døren til tårnet. Dengang blev der fjernet pigstensdryp, fjernet randdræn, nedgravet nyt dræn 0,5 meter under terræn, afdækket med 10 cm bentonit og genetableret pigstenbelægning. Desuden var kampestensfundamentet ved tårnets NV-hjørne, stærkt nedbrudt i forbindelse med et endnu tidligere drænarbejde. Fundamentet formodedes stadig at været ret velbevaret i 2010.

I 2011 besigtigede Nationalmuseets kirkekonsulent historisk inventar i kirken.

I 2016 skulle der indlægges nyt varmeanlæg, hvor også krypten blev besigtiget. Her fandt man en tøndehvælvet gravkælder med resterne af flere kister.

Figur 2: Flaskepost fra renovering i 1943. Fundet ifm. renovering i 2016.

Forløb og metode

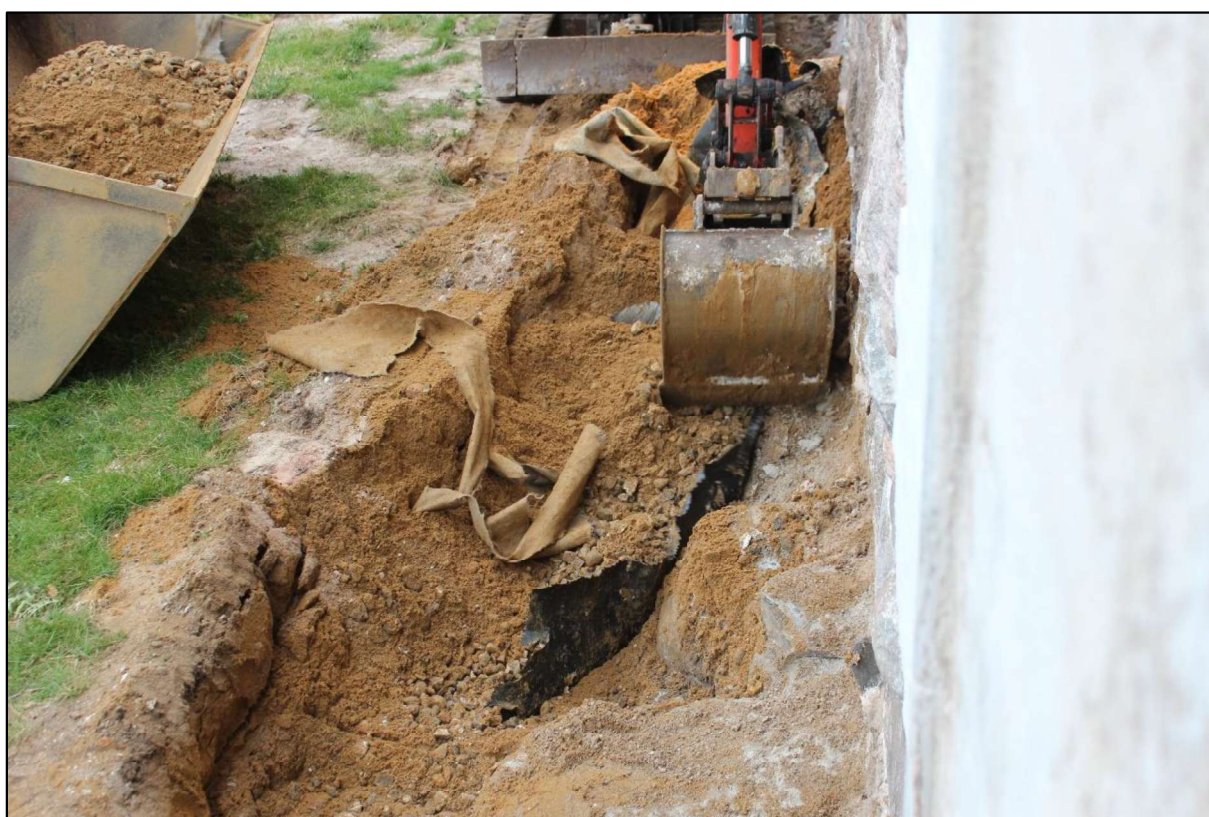
Til stede d. 22 september 2020 var kirkevæрге, to entreprenører, graver og museumsinspektør Hans Mikkelsen.

Der skal foretages gravearbejde langs tårnets skråantsokler for at komme til at udskifte disses mørtelfuger.

Iagttagelser

Tårn, sydside:

Opgravningen starter ved tårnets sydside. Ved første skovlfuld med gravemaskinen ses en hvid masse, som ligger på overgang mellem tårnets sokkel og et udlagt, hårdt plastik (ikke bentonit). Den omtalte plastik er henholdsvis sort og grå - denne opbygning ses langs hele tårnets sydside.

Figur 3: Tårnets sydside, opgravet plastikmateriale. Set fra Ø

Kirkeværgen siger, at dræn og piksten er udlagt i 2006 og at det forløber langs skibets sydside. Entreprenøren siger, at han i 2010/11 – med deltagelse af Nationalmuseet – udgravede til dræn med bentonit fra tårnets NV hjørne og over til søndre sideskibs vestmur, dér hvor den støder sammen med skibets sydmur.

En hurtig rensning med en kost lyder på, at der er fuget i 2006 ved tårnets sydside.

Figur 4: Tårnets vestside, betonplader og fundamentet. Set fra N

Tårn, vestside:

Her er udstøbt en betonplade på hver side af trappestenen, hvis vestside ligger vest for murflugten. Syd for trappestenen har betonen dimensioner: 3,5x0,55x(mindst)0,1 meter. Hér er det vanskeligt at afgøre, om betonen går under eller hen til trappestenen.

Nord for trappestenen har betonen flg. dimensioner: 2,5x0,5x(mindst)0,15 meter. I denne side støder betonen helt sikkert op imod dørtrinnet.

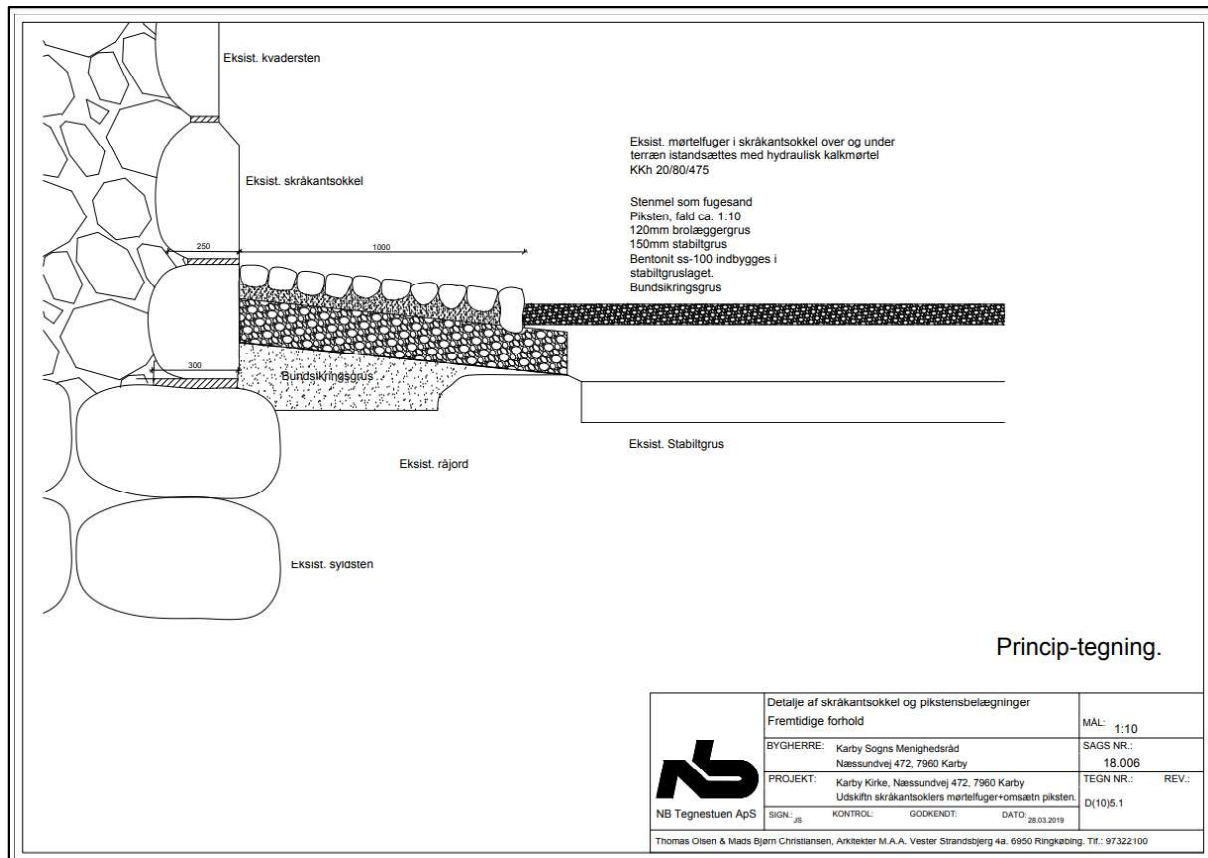
Figur 5: Tårnets vestside, sydlige halvdel: betonplade og fundament. Set fra V

På nordsiden af tårnet ses store, typiske fundamentsten ved de kløvede marksten og enkelte kvadre. Her var korrekt udlagt lermembran, som sluttede fint, tæt omkring fundamentstenene.

Figur 6: Tårnets nordside, fundament. Set fra NØ

Planer

Plan 1: Detalje af skråkantsokkel og pikstensbelægninger – fremtidige forhold (NB Tegnestuen ApS)

Fotoliste

Fotos Karby Kirke 22. september 2020

Nr.	Beskrivelse	Set fra
1766	Tårnets sydside, opgravet materiale i gravemaskineskovl	
1768	Tårnets sydside, opgravet plastikmateriale	Ø
1771	Tårnets sydside, opgravet plastikmateriale	Ø
1775	Tårnets vestside, betonplader både nord og syd for vestdør dukker op	S
1778	Tårnets vestside, betonplade og sydlige del af fundamentet afrenses	SSV
1780	Tårnets vestside, betonplader og fundamentet	SV
1782	Tårnets vestside, betonplader og fundamentet	S
1784	Tårnets vestside, sydlige halvdel: betonplade og fundament	V
1789	Tårnets vestside, nordlige halvdel: betonplade og fundament	V
1790	Tårnets vestside, betonplader og fundamentet	N
1796	Tårnets nordside	N
1797	Tårnets nordside, fundament	Ø
1803	Tårnets nordside, fundament	NØ
1804	Apside nordside, FLOT kvader + ”spedalskhedshul”	NØ
1807	Apside vindue, med to billedkvadre af løver + vinduesoverligger	Ø
1809	Apside vindue, med billedkvader af løve nord for vinduet	Ø

1810	Apside vindue, med billedkvader af løve syd for vinduet	Ø
1812	Tårnets sydside, kløvede marksten med mange spor efter bor	Ø
1814	Tårnets nordside, kløvede marksten med mange spor efter bor	N
1815	"Stor" prædikestol i skibets NØ hjørne	S

Fotos Karby Kirke 22. september 2020

1766

1768

1771

1775

1778

1780

1782

1784

1789

1790

1796

1797

1803

1804

1807

1809

1810

1812

1814

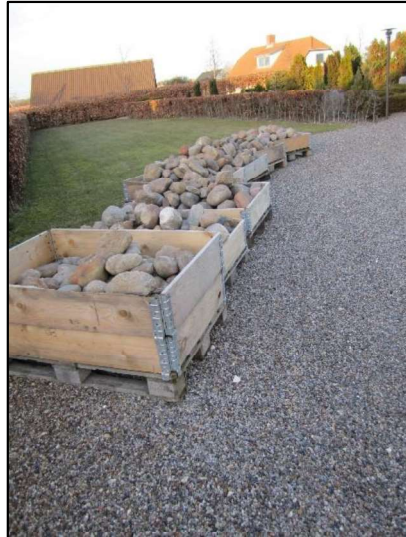

1815

Fotos fra arkitekt, ved drænarbejde i 2010

0246

0247

0248

0249

0250

0251

0252

0253

Opsummering af indberetning

Nedenfor vises de oplysninger som er blevet indberettet.

Ansøgningstype

Ansøgningstype	Ny ansøgning
----------------	--------------

Kontaktoplysninger

Ansøger

Dit navn	Dan Frederiksen
Funktion	kordegn
Telefonnummer	+45 97720530

Menighedsråd

Navn	Nykøbing Mors-Tødsø Sognes Menighedsråd
Provsti	Morsø Provsti
Stift	Aalborg Stift
Menighedsrådets officielle e-mail	8692@SOGN.DK

Sagsansvarlig i menighedsråd

Navn	Sten Erhardsen
Funktion	kirkeværge
Telefonnummer	+45 61726338

Planlagt projekt

Om projektet

Projekttype	Detailprojekt
Hvad ansøges der om	Renovering af udenomsarealer ved Nykøbing Mors Kirkee
Kort begrundelse	Menighedsrådet har i flere år påtænkt en stærkt tiltrængt renovering af kirkens udenomsarealer. Projektet er blevet udsat to gange pga. byggerier, der har medført ekstra slidtage på området, så renoveringen er yderligere tiltrængt. Der er i 2020 bevilget 500.000 kr. i anlægsmidler til projektet.
Hvad er projektets emne	Øvrige bygninger, arealer og omgivelser

Økonomi

Forventet samlet pris inkl. moms	1555000
Ønsket finansiering	Anlægsbevillinger
Bemærkning til ønsket finansiering	Menighedsrådet har aktuelt 960.000 kr. til projektet. Det udgøres af allerede bevilgede anlægsmidler på 500.000 kr. samt godkendte overførsler af anlægsmidler fra andre anlægsprojekter på 460.000 kr. Restbeløbet ønsket finansieret ved anlægsbevilling.

Periode

Forventet starttidspunkt	01-03-2024
Forventet sluttidspunkt	31-05-2024

Bilag

Dokumenter	Nykøbing M Kirkepark- maj 2023 NY.pdf Nykøbing-Parkering Belægning Mur Gravminder-MBA.01.2019.pdf Overslag marts 2023 fra Asger Thomsen.pdf 2023 08 17 Protokol.pdf Bemærkning til ansøgning.pdf
Hvilke bilag har du indsendt	Projektbeskrivelse Økonomi Andet
Andet	Udtalelse fra kirkegårds konsulent Mogens Andersen, udskrift af beslutningsprotokol samt bemærkninger til ansøgning

Indsendt 14-09-2023 15:04 af Dan Frederiksen. Kvitteringsnummer A7-5WC-KK-PYW.

NYINDRETNING AF
KIRKEPARKEN VED
NYKØBING MORS KIRKE

SKITSEFORSLAG

ARKITEKT MAA ASGER THOMSEN OG HAVEARKITEKT MARGRETHE HEIDE

MAJ 2023

INDHOLD:

Overordnet planlægning

Eksisterende forhold

Nye belægninger

P-pladser

Forplads til våbenhus

Kirkeparken

Labyrinten

Beplantninger

TEGNINGER:

Oversigtsplan ca. 1:250

Plan af forplads ca. 1:100

Snit i forplads ca. 1: 50

Plan af Kirkeparken ca. 1:200

NYINDRETNING AF NYKØBING MORS KIRKEPARK

Overordnet planlægning:

Området er beliggende inden for kommuneplan 17.C.01 og er ikke omfattet af lokalplaner.

Matriklen har oprindeligt været kirkegård, benævnt som Sankt Clement kirkegård og hører stadig under kirken.

Der foreligger tidligere udtalelse fra kirkegårdskonsulent Mogens Andersen, dateret 5. februar 2019, hvoraf det fremgår, at området stadig har status som kirkegård, og derfor skal forvaltes efter reglerne om folkekirkens kirker og kirkegårde.

Adgang fra Kirkegade

Ekisterende forhold:

Området er udlagt med græs mod vest, og adgangsvej omkring kirken, forplads og stier er belagt med asfalt, der fremstår lappet og slidt.

Vej langs kirkecenter

Mogens Andersen har nærmere beskrevet problematikken vedrørende kirkegårdsmuren mod Kirkegade, der fremstår med mindre skævheder og løse fuger, muren har været holdt under observation, men skønnes ikke at have sat sig yderligere siden 2019.

Kirkeparken er udlagt med græs og beplantet med 8 asketræer, hvoraf de 7 følger den omkransende sti rundt om plænen. Et enkelt er plantet i midten af plænen. Øst for kirken, tæt på kirkegårdsmuren står 3 lindetræer.

I plænen er helt mod vest udlagt en række gamle gravsten, som oprindeligt har ligget i den tidligere kirke, og hvis bevaringsværdi og tilstand følge Mogens Andersens anbefaling bør vurderes nærmere af Morsland Historiske Museum, herunder hvordan de bedst bliver bevaret.

Kirkeparken fremstår overordnet bar og med frit udsyn nabogrundene med de forskellige slags plankeværk og baghusbygninger, der er placeret ud mod kirkeparken. Den lille toiletbygning, der er bygget tæt ved forpladsen og har adgang fra torvet, er dog passet fint ind til kirken.

Belægningen ind mod kirken består ud over asfalt af granitchaussessten og på østsiden er mellem kørevej og kirken plantet græs.

Kirkeparken set mod vest

Arealet øst for kirken

Hele området trænger overordnet til en samlet helhedsplan og retablering af

Arealet vest for kirken

græsarealer efter det delvist har fungeret som byggeplads i forbindelse med den nu afsluttede byggesag vedrørende udskiftning af tag på kirken.

P-areal vest for kirken (foto 2021)

Ønsker til nyindretning af kirkeparken: Det er menighedsrådets ønske, at kirkeparken skal fremstå som et grønt, rekreativt område, der kan benyttes af alle, og samtidig markere, at det et kirkeligt område.

Området, der vedligeholdes af kirkegårdens personale, skal desuden være nemt at holde.

Der ønskes bedre adgang for handicappede og gangbesværede og der skal stadig være adgang for biler, dels til af og pålæsning foran kirken, og dels til parkering. Der er

stillet krav om 8 parkeringspladser, heraf 2 som hc- parkering.

Stierne skal også være let fremkommelige for gangbesværede.

Parken skal kunne benyttes til udendørs gudstjeneste og andre kirkelige arrangementer med plads til 100 personer. Der ønskes bænke med borde til f.eks. børnehaver.

Herudover skal i forbindelse med kirkecenteret være plads til affaldscontainere, og cykelparkering. Flagstangen ved forpladsen ønskes bevaret.

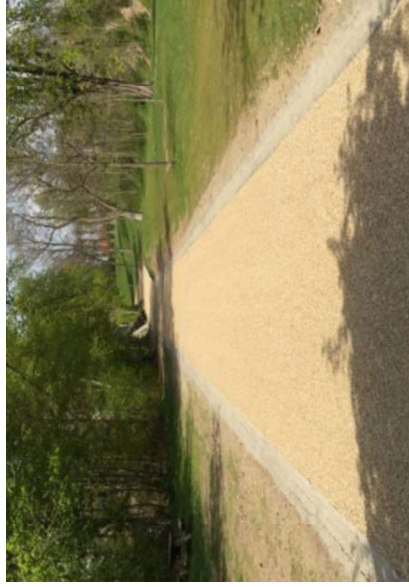
Forplads med skulptur af Erik Heide

Forslag til nye belægninger:

Det vurderes at den nuværende asfaltbelægning er så dårlig og fyldt med lunger og revner, at det under alle

omstændigheder vil være nødvendigt at fjerne den og lægge en ny belægning. Som ny gennemgående belægning foreslås en overfladebelægning af Vegecol, der lægges som sidste lag over en fast belægning. Alternativt anvendes asfalt, event. med farve.

Vegecol er et vegetabilisk bindemiddel, der består af planter og er transparent, hvorfor gruset vil fremstå i den naturlige farve. Belægningen er kørefast for både biler og kørestole, og der er derfor unødvendigt at lave spor med f.eks. bordursten. Belægningerne fås i flere farver, afhængig af valg af grus. Belægningen foreslås også anvendt på p-pladserne på østsiden af kirken og mellem de 2 sideskibe på begge sider af kirken.

Eksempel med Vegecol- belægning, her kantet med chaussesten.

Parkering:

For ikke at belaste arealet ud mod Kirkegade med yderligere jordtryk anlægges alle p-pladser på vestsiden af kirken. Kravet om 8 p-pladser, hvoraf 2 skal være hc- pladser, fastholdes. De 5 anlægges med græsarmering langs med kirkeparken og de sidste 3 placeres mellem sideskibene, hvor der etableres fast belægning af hensyn til hc- pladserne. Alle stier, køreveje og p-pladser kantes med slidte granitbrosten, som i forvejen er anvendt på pladsen.

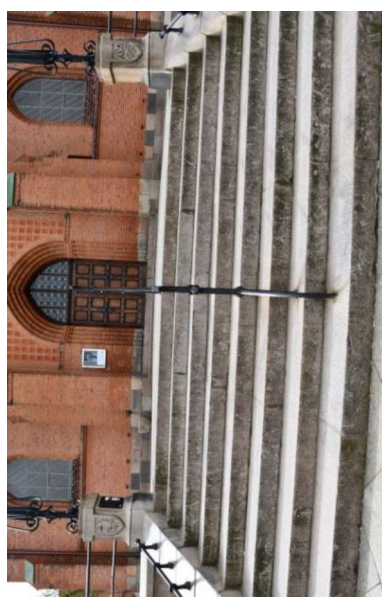
Belysning:

Som ny belysning langs stier og kørevej foreslås nye Bysted pulleter, der passer til kirkens farve og mere målrettet belyser sti og vej, hvor der er behov for det. Det er menighedsrådets holdning, at der stadig skal være plads til den nuværende natbelysning af kirken.

Ny forplads til våbenhus:

Det foreslås at hæve forpladsen, så der dannes niveaufri adgang til våbenhuset. Forpladsen anlægges med rødbrune granitfliser i Nordisk granit, i farve som trappen til torvet, så der dannes en naturlig forbindelse mellem torv og kirke. Arealet ud for tårnet udføres med samme hældning som i dag, blot hævet, så der bliver niveaufri adgang til kirken. Til begge

sider udføres bred rampe med mulighed for af- og pålæsning og ud mod torvet dannes 2 mindre opholdsarealer med bænke, hvor Erik Heides skulptur og flagstang bevares som 2 modstående elementer.

Trappe fra torvet med bornholmsk granit.

Trappetrin til kirken

KIRKEPARKEN

Nuværende træbeplantning:

Menighedsrådet har som udgangspunkt tidligere besluttet, at de nuværende træer i kirkeparken helt eller delvist kan fældes.

Da det vil tage mange på at få nye træer til at vokse op, er i stedet taget udgangspunkt i at anvende nogle af træerne i en ny indretning af parken.

Da det midterste træ står centralt på plænen foreslås det bevaret sammen med de 4 yderste i omkredsen, så de 5 træer samlet angiver et rum i parken og markerer centrum.

Asketræet i midten omkranses af en bænk, der tildannes i en cirkel.

Labyrinten:

Den cirkelformede labyrint er et gammelt kristent symbol og ses i flere danske kirker, hvor de er afbilledet i form af kalkmalerier fra 1400-tallet. De ses f.eks. i Hesselager Kirke på Østfyn, i Skive gl. kirke og Roerslev kirke øst for Middelfart. I katedralen i den franske by Chartres er der en stor labyrint formet som en gulvmosaik, hvor pilgrimme er kommet til kirken i århundreder for at gå gennem labyrinten i bøn.

Det er samme form for labrint, der har inspireret til udformning af en labyrint i kirkeparken, hvor asketræet danner centrum, og hvor man kan sætte sig enten i bøn, meditation eller bare for at hvile sig og nyde stilheden en kort stund.

Labyrint som kalkmaleri i Hesselager kirke

Labyrinten aftegnes i plænen i form af en 40 cm bred stibælægning belagt med slotsgrus, kun adskilt af græs. For at markere indgangen plantes en lav bøgehæk på 60 cm mod nord, der samtidig afgrænser arealet uden at adskille det fra resten af parken.

Gravsten:

De 6 store gravsten, der ligger mod vest, foreslås flyttet i samråd med Morslands Historiske Museum, så de markerer en ydre cirkel af labyrinten mod syd og således, at de er fri for varig skygge fra træer. Forinden forberedes og drænes området under stenene, hvorefter de lægges i grus.

Friluftsgudtjeneste:

I den nordlige del af parken udformes plænen, så den er egnet til opstilling af klapstole med plads til godt 100 personer, afhængig af opstilling af stole. Ved den viste opstilling kan man inddrage området mellem de to sideskibe i gudstjenesten, f.eks. ved opstilling af et friluftsalter. Det vil dog forudsætte at kørevejen i samme periode lukkes for færdsel.

Afslutningen af det grønne område over mod kirkens forplads markeres med et paradisæbletræ, omgivet af en bund af vedbend.

Der vil i samme område være mulighed for opstilling af flytbare borde med bænke.

Den øvrige beplantning:

Omkring p-plads mod øst foreslås de nuværende lindetræer, der er meget hårdt beskåret, fældet og arealet mellem p-pladser og kirkegårdsmur beplantes med

bøgepur, der plantes så det udfylder hele arealet mellem mur og p-plads og klippes i 60 cm højde. Fra forpladsen videreføres båndet af bøgepur videre hen foran toiletbygningen, hvor det afløses af bunddække af vedbend. For at dække

Laurbærkirsebær, opstammet

bagbygninger og plankeværk plantes en række opstammede Laurbærkirsebær Prunus Laurocerasus Causasica, der kan opnå en højde på 4 m og en omkreds på 3 m og på sigt vil vokse op som et levende stedsegrønt hegn omkring parken.

Over mod det sydvestlige skel plantes en række af smalle "Hillii" taks og med bunddække af Vintergrøn, Vinca minor. De eksisterende taks og Hjertetræet på samme side bevares.

I samme område, tæt ved udgangen etableres et skjul i træ for affaldscontainerer samt cykelstativer.

Paradisæbletræ i blomstring

Hilliee taks som afskærmende beplantning

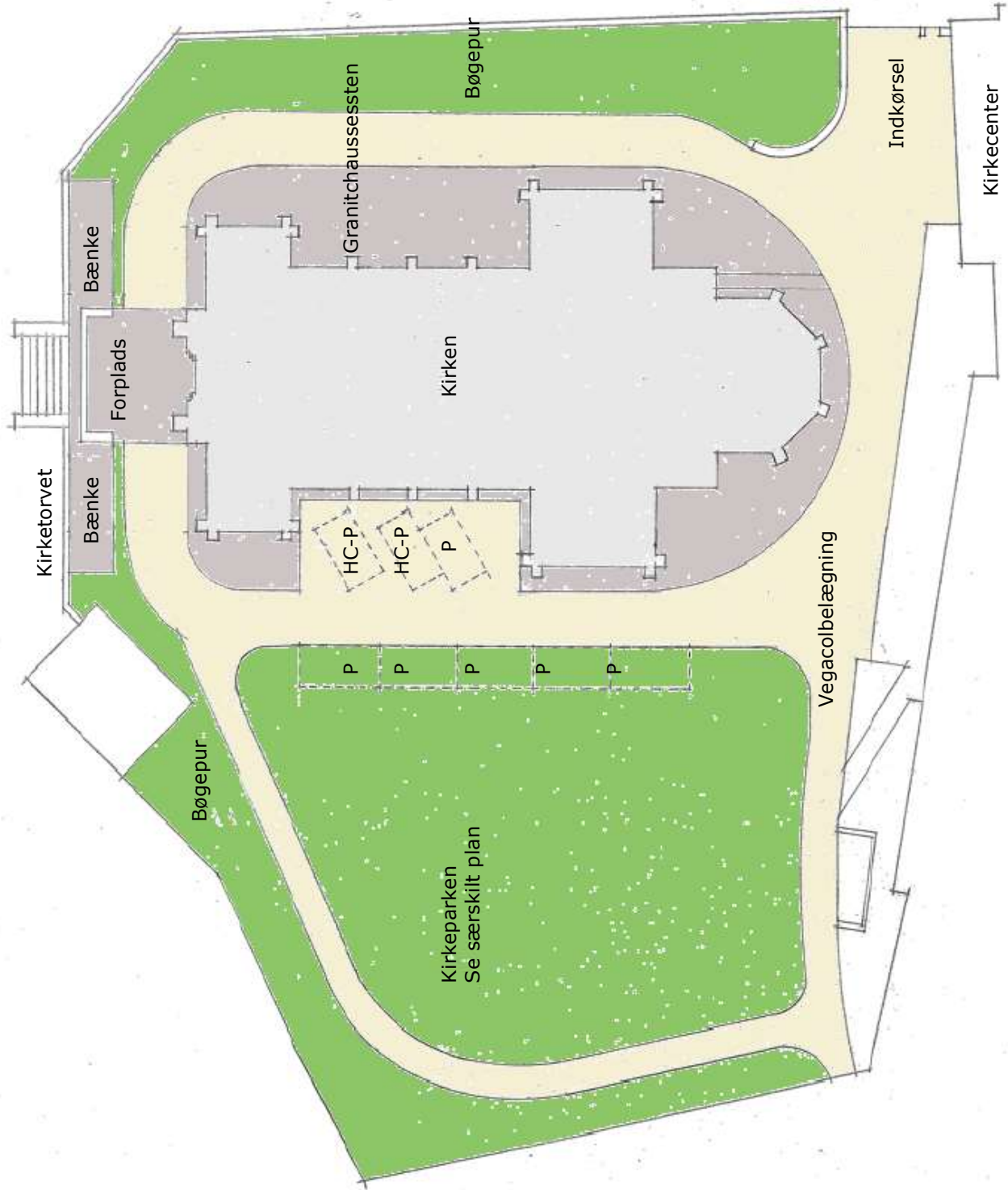

Bunddække af Vedbend

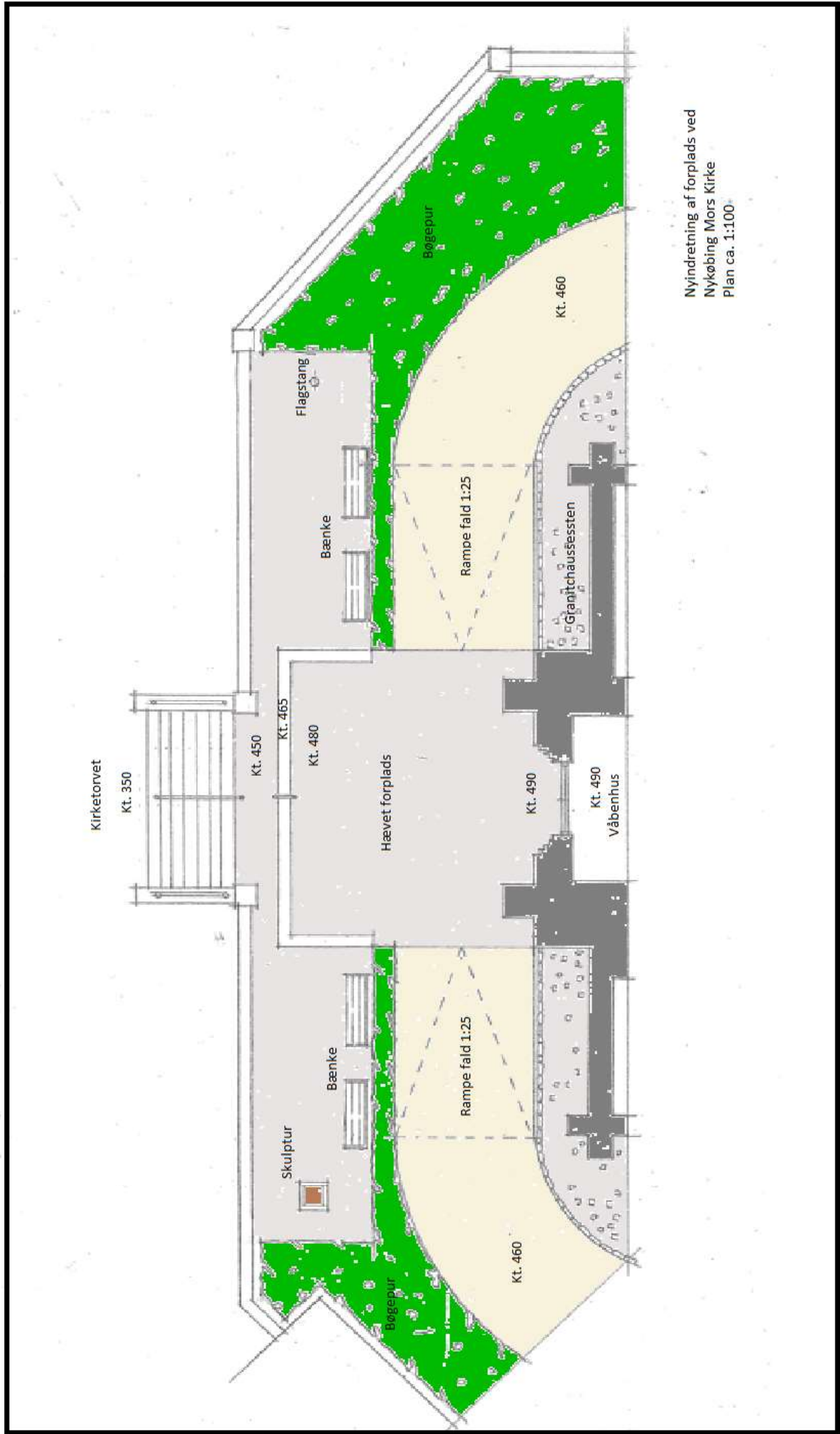

Vinca Minor som bunddække

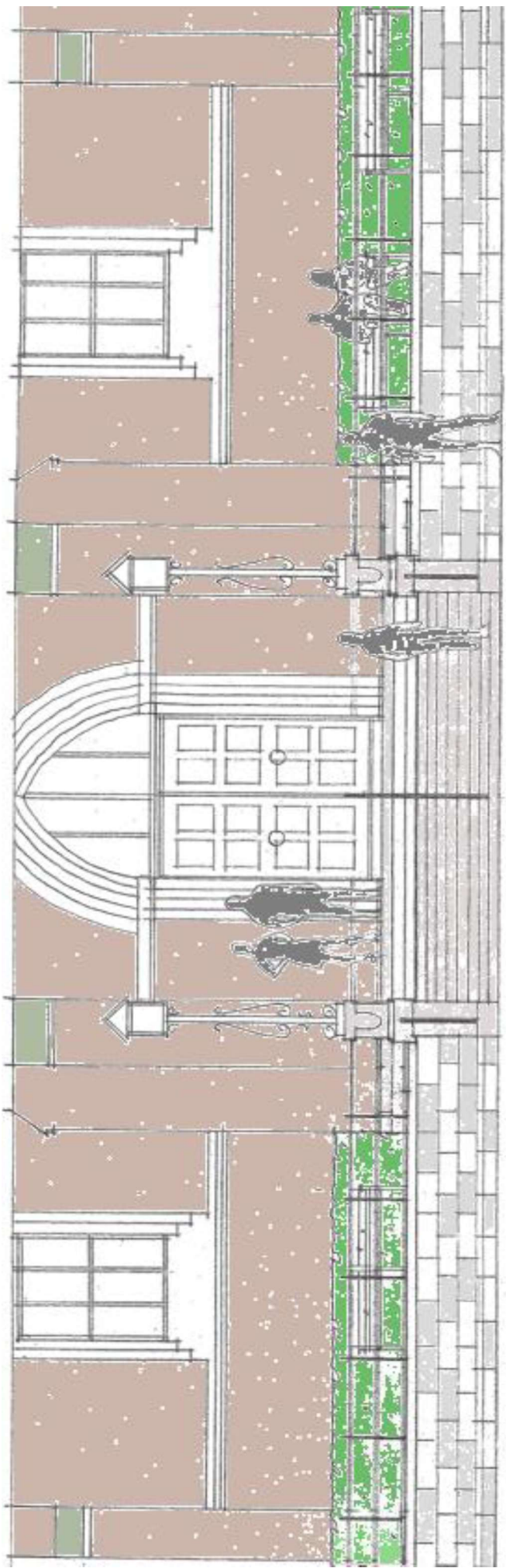
NORD

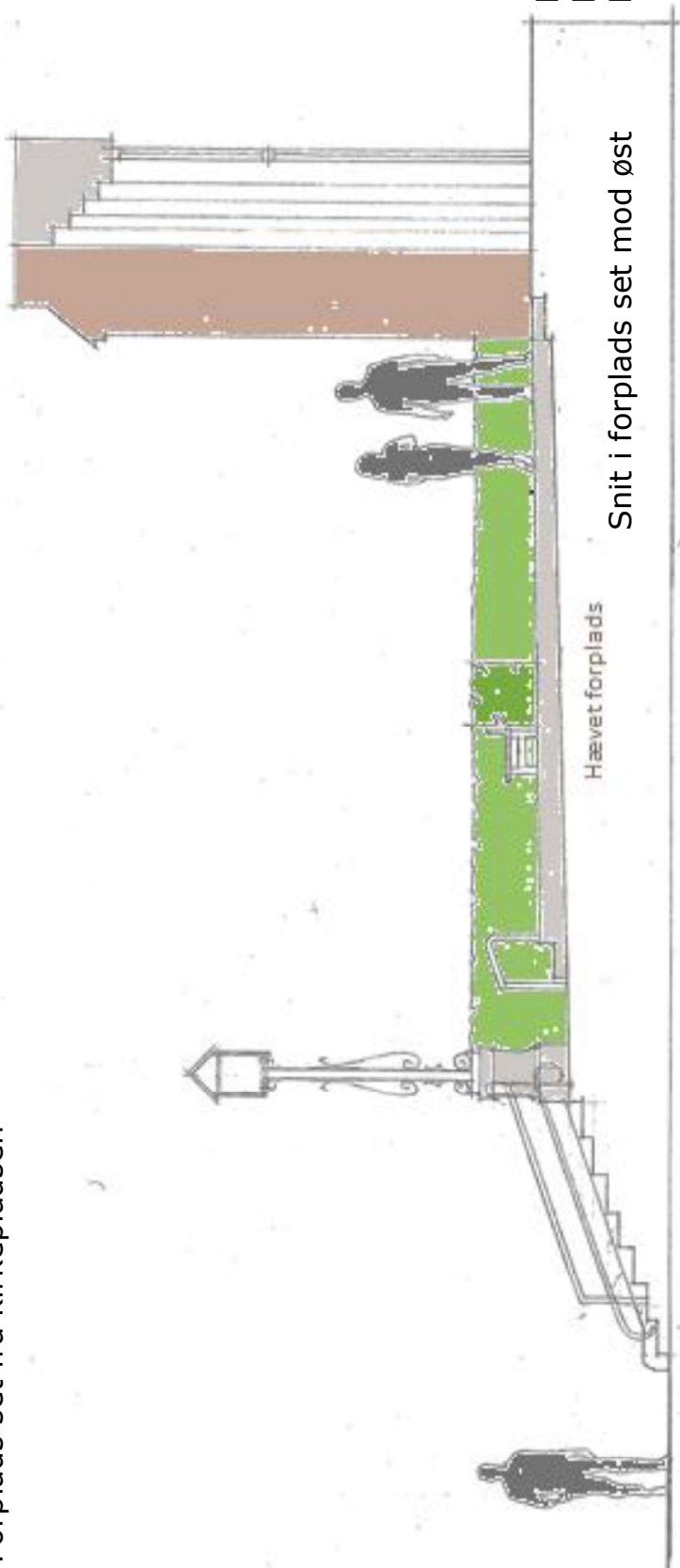
NYINDRETNING AF KIRKEPARK
VED NYKØBING M KIRKE
PLAN
MÅL CA. 1:250

Nyindretning af forplads ved
 Nykøbing Mors Kirke
 Plan ca. 1:100

Forplads set fra kirkepladsen

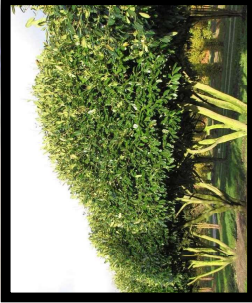
Hævet forplads

Snit i forplads set mod øst

NYKØBING M KIRKE
NY FORPLADS
MÅL CA. 1:50

Grøn afskærmning af bagvedliggende facader.
Halvmur på sigt synlig i takt med at buske opstammes.
Laurbærkirsebær, Prunus laurocerasus
'Caucasica' (hxb 4x3 m) + vedbend bunddække

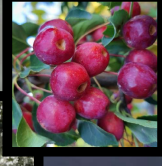
Eksist.
kristtorn

**Opholds-
plads med
et enkelt
bord/bænke
-sæt syd for
redskabs-
skur**

Lavt bøgepur,
H 60 cm

Paradisæbletræ i
vedbendbund

Friluftsgudstjeneste
Opstilling til 114 pers.
Pladsen kan også bruges
til flytbare bord/bænkesæt

5 asketræer ³⁸⁸
bevares
- det midterste
som centrum i
labyrint

Labyrint med
rund bæk
omkring
ask i centrum

Lav
bøgehæk,
H 60 cm

Række af smalle
'Hillii'-taks
(hxb 3x1,5 m,
hanklon uden
bær) skærmer
for hegn og
bagvedliggende
facader.
Bunddække af
Vincaminor.

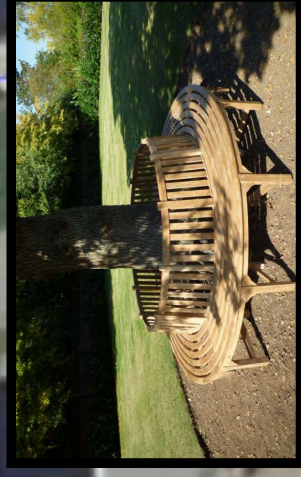
Gravsten i plænen kan
placeres således.
OBS plæneklipper skal
kunne køre imellem.

Hjertetræ + 2 taks bevares
Vedbendbunddække

Cykel P + nyt og
udvidet skraldeskjul

Inspirationsfoto af labyrinten
ved Horne Rundkirke.
Stier belægges med slotsgrus.

Inspirationsfoto af rund
bænk omkring træ -
centrum i labyrinten.

Tegningens mål er vejledende

Mogens Bjørn Andersen
Kirkegårdsconsulent

Vibevej 6. 9000 Aalborg
Tlf. 9816 5964. Mobil. 5190 5964
E-mail: Arkitekt@MBAndersen.dk

5. februar 2019

Nykøbing Kirkepark/ Sankt Clemens Kirkegård
Morsø Provsti

Parkering, belægning, kirkegårdsmur og bevarede gravminder

Foto 1. Nykøbing Kirkepark / Skt. Clemens Kirkegård

Baggrund

Med henvisning til henvendelse fra menighedsrådet har jeg den 22.10.2019 deltaget i besigtigelse på Nykøbing kirkepark sammen med repræsentanter for menighedsrådet og provstiet.

Menighedsrådet har fået udarbejdet en skitse for udvidelse af parkeringsmulighederne i området vest for kirken. Desuden er belægningen på kørearealerne på hele strækningen rundt om kirken meget nedslidte og de trænger derfor til fornyelse. Kirkegårdsmuren mod Kirkegade øst for kirken buler ud flere steder. Der ønskes en vurdering af, om træerne på kirkegården er medvirkende dertil.

Vestligst i kirkeparken er der i plænen nedlagt 6 gravsten, som forvitrer. Menighedsrådet ønsker at få afklaret stenenes fremtid.

Sankt Clemens Kirkegård er ikke længere en aktiv gravplads. Området omkring den nyere Nykøbing Kirke fungerer som kirkepark, se foto 1. Det antages dog, at kirkeparken stadig har status som kirkegård og derfor skal forvaltes efter reglerne i lov om folkekirkens kirker og kirkegårde med tilhørende bekendtgørelse.

Parkering

Vurdering

Jeg har tidligere vurderet mulighederne for anlæggelse af flere parkeringspladser i kirkeparken, jfr. mine redegørelser af 27.09.2008 og 22.10.2010. I sidstnævnte udtalelse anbefalede jeg, at der ved vejens vestside etableres sideparkering på græsarmering til 3 – 4 biler.

Det nu fremsendte forslag indeholder 5 parkeringspladser på vestsiden af kørevejen. Pladserne anlægges som græsarmeret skråparkering, se foto 2 og 3. Anlæg af parkeringspladser begrundes som tidligere dels med, at de er nødvendige til kirkeligt brug og desuden skal kirkecentret udvides i vestlig retning. Behovet for parkering er derfor tiltagende.

Anbefaling

Parkeringspladserne kan principielt anlægges som skitseret på foto 2, 3 og 4. Det bør overvejes, om 1 eller 2 pladser bør anlægges som handicappladser. Nuværende eller ny belysning skal flyttes vest for græsarmeringen. Inden endelig stillingtagen bør parkeringspladserne dog indgå i en samlet plan for fornyelse af alle belægningsområder omkring kirken. Midlertidige p-pladser kan anlægges på jernplader eller et tyndt lag stabilgrus. Yderligere anlæg af parkering bør undgås.

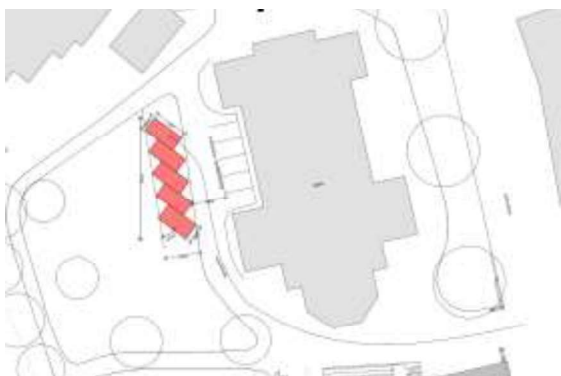

Foto 2. Forslag til skråparkering ved kirkens vestside

Foto 3. Skråparkering anlægges med græsarmering

Foto 4. Plænearealet hvor parkering med græsarmering foreslås anlagt

Fornyelse af belægninger omkring kirken

Vurdering

Den ca. 3,5 m brede asfalterede vej omkring kirken er i en meget nedslidt tilstand. I forbindelse med nedrivning af en erhvervet bygning, der har ligget, hvor kirkecentret skal udvides, har bl.a. tunge køretøjer ødelagt belægningen, se foto 1, 5 og 6. Under opførelse af tilbygningen skal der igen køre tunge køretøjer på belægningen.

Også ved kirkens nordlige hovedindgang og andre steder er asfaltbelægningen lappet og den fremtræder uskøn. Kirkedøren er hævet godt et trin over belægningen. Der er behov for at etablere en handicaprampe ved indgangen. Gangstien i parken på kirkeparkens vestligste del er også belagt med asfalt. Stien er endnu i en rimelig tilstand. På et tidspunkt kan asfaltbelægningen erstattes af grus eller stenmel.

Anbefaling

Det anbefales, at menighedsrådet får udarbejdet en helhedsplan for fornyelse af alle belægninger i kirkeparken. Parkeringspladserne nævnt i afsnittet ovenfor bør koordineres med helhedsplanen. Ny belægning afventer færdiggørelse af tilbygningen til kirkecentret.

Foto 5. Indkørslen til kirkeparken. Asfaltlaget er lappet

Foto 6. Uskøn asfaltbelægning ved kirkens hoveddør

kirkegårdsmuren

Vurdering

Kirkegårdsmuren mod Kirkegade og Kirketorvet viser tegn på mindre skævhed og løse fuger. Menighedsrådet ønsker en vurdering af, om muren bl.a. påvirkes af rødder fra træer, der vokser oven for muren.

I 2008 anbefalede jeg, at 2 af 5 lindetræer blev fældet, idet trækronerne var ved at vokse sammen. Desuden skulle de tilbageværende 3 træer beskæres. De tilbageværende 3 træer står nu med god afstand og de bidrager til at markere kirkeparken. Kirkegårdsmuren er en halvmur, hvor kirkeparkens terræn ligger ved murens øverste del. Muren mod Kirkegade består nederst af granitsten og øverst af teglsten. Mod Kirketorvet består muren udeliggende af granitsten, se foto 7 og 8.

Så vidt jeg kan vurdere, er det ikke primært træerne, der påvirker kirkegårdsmuren, idet der ikke ses særlige virkninger på muren omkring træerne. Muren hælder over hele strækningen mod Kirkegade lidt udefter. Desuden er fugerne generelt fugtige og begroede. Noget tyder på, at der generelt siver vand ud i muren og at terræstrykket fra det højere liggende kirketerræn presser muren ud. Prøvegravninger flere steder bag muren kan afsløre tilstanden.

Anbefaling

Det anbefales, at menighedsrådet får undersøgt murene nøjere og får udarbejdet et projekt, der kan afhjælpe fugtpåvirkningen samt stabilisering af muren så den ikke presses ud. Derefter kan vurderes om træerne skal fældes og nyplantning udføres i lidt større afstand fra muren.

Foto 7. Kirkegårdsmuren mod Kirkegade og Kirketorv

Foto 8. Detalje af muren mod Kirkegårdsgade

Bevarede gravminder

Vurdering

Gravstenene, der ligger i plænen på kirkegårdens vestligste del, har antageligt ligget i gulvet i den nedrevne Sankt. Klemens Kirke. Det er tydeligt, at stenene ikke kan holde til at ligge ude, se foto 9 og 10. Dels er der ikke fald og afløb fra stenene og de ligger antageligt ikke på et drænende lag, ligesom vejr og fysiske belastninger har nedbrudt dem. Gravstenene er utvivlsomt registrerede, idet de var over hundrede år, da registrering af bevaringsværdige gravminder blev gennemført første gang. Menighedsrådet, provstiudvalget og en sagkyndig er parter i bevaringsordningen. De gravsten, der fortsat skal bevares kan sikres mod nedbrydning ved en anden form for opbevaring.

Anbefaling

Det anbefales, at gravstenenes bevaringsværdi vurderes i samarbejde med den sagkyndige (formentlig Morslands Historiske Museum). Der henvises til Vejledning om registrering af gravminder m.v, Kirkeministeriet 10.09.2014.

Foto 9. Bevarede gravsten ligger i plæne

Foto 10. Flere gravsten er knækkede og forvitrede

Nykøbing Mors Kirke

Kirkeparken

Sagsnumr 221
 Dato: 06.03.2023
 Rev. Dato

Økonomisk overslag

Emne	Pris	
Håndværkerudgifter:		
Fjernelse af eks. asfalt og terrænregulering	kr.	36.000,00
Fældning af træer	kr.	12.000,00
Ny bundsikring dræn og afvanding	kr.	84.000,00
Kantning brosten og belægning med pigsten	kr.	95.000,00
Belægning på forplads	kr.	165.000,00
Ny Vegecolbelægning vej, p-plads og sti iht. tilbud	kr.	374.100,00
Belysning	kr.	72.000,00
Anlægsarbejder i park, labyrint, beplantning	kr.	180.000,00
Affaldsdepoter	kr.	15.000,00
Håndværkerudgifter i alt	kr.	1.033.100,00
Omkostninger:		
Arkitekt og havearkitekt: Skitseforslag, projektering og byggeledelse	kr.	90.000,00
Landinspektør, museum, mv.	kr.	18.000,00
Omkostninger i alt	kr.	108.000,00
Total, håndværkerudgifter og tekniske omkostninger	kr.	1.141.100,00
Uforudsigelige udgifter, 10 % af håndværkerudgifter	kr.	103.310,00
I alt ekskl. moms	kr.	1.244.410,00
Moms, 25 %	kr.	311.102,50
I alt, inkl. Moms	kr.	1.555.512,50

Nykøbing Mors – Tødsø sognes Menighedsråd

Beslutningsprotokol

for menighedsrådsmøde torsdag den 17. august 2023 kl. 18.45

Fravær: *Sten Erhardsen, Steen Jensen, Ann-Lisbeth Bech, Karen Margrethe Diget, Anna-Marie Sloth og Astrid Glargaard*

Beslutningspunkter – herunder indstillinger fra udvalg mm:

1. **Godkendelse af dagsorden**
Dagsordenen blev godkendt.
2. **Eventuelle bemærkninger til protokol fra menighedsrådsmøde d. 24. maj 2023 og 8. juni 2023.** *Ingen bemærkninger.*
3. **Udenomsareal ved Nykøbing Kirke**
  - **Revideret plan – indstilling fra bygningsudvalget**
Indstillingen blev godkendt til udførelse når økonomien tillader.
  - **Fjernelse af sten på arealet – indstilling fra bygningsudvalget**
Indstillingen blev godkendt.
4. **Kvartalsrapport 2. kvartal 2023**
Kvartalsrapporten blev gennemgået og godkendt.
5. **Vedtægter Skole/Kirkesamarbejdet**
  - **Vedtægter**
Vedtægterne blev godkendt.
6. **Projektor og lærred til kirken**
  - **indstilling fra medieudvalget**
Indstillingen blev ikke godkendt. Midlerne fra Harry Møller Olsens Legat overføres i stedet til andet formål. Medieudvalget arbejder videre med et konkret forslag til indkøb og brug af skærme i kirken.
7. **Harry Møller Olsens Legat – bestyrelsesmøde**
  - **Indstillinger fra Forretningsudvalget:**
    - i. **Søge fristforlængelse**
Der søges om fristforlængelse på 1 år ved Civilstyrelsen
    - ii. **Omdisponering af midler:**
      1. **Studietur udvikling af andre former for musikgudstjenester**
Omdisponeringen blev godkendt.
8. **Anmodning om generhvervelse af gravsted**
Generhvervelsen kan ikke imødekommes, da området er lukket for begravelser. Pårørende tilbydes erhvervelse af andet gravsted.
9. **Ændring liturgi: Det sungne "Amen" efter nadverbønnen, før "Fadervor" foreslås udeladt.**
  - **Indstilling fra Musik- og Gudstjenesteudvalget**
Indstillingen blev godkendt.

Nykøbing Mors – Tødsø sognes Menighedsråd

Efterretningssager:

10. Køb af Højskolesangbøger til Arresten.
11. Orienteringsmøde med biskoppen d. 12/10-23 kl. 17.30
12. Præsteansættelser
13. Klaver fra Tødsø Kirke til Sdr. Dråby Kirke
14. Brandsyn d. 10/8 - Nykøbing Kirke
15. Embedsbolig på Vinkelvej
  - Tegninger sendt til godkendelse i provstiet
  - Økonomi - overslag
16. Tilskud til embedstelefoner mm

Orienteringspunkter – herunder fra udvalg mm:

- Formand
  - Kontaktperson/HR-udvalg
  - Kirkeværge – Tødsø
  - Kirkeværge – Nykøbing
  - Bygningsudvalg
    - 2023 06 12 referat
  - Medieudvalg
    - 2023 06 12 referat
  - Præsteboligudvalg
  - Kunstudvalg
  - Udvalg for Grøn Kirke
    - Temaaften grøn omstilling i Aalborg stift – d. 24/10
  - Aktivitetsudvalg
    - 2023 06 01 referat
  - Kirkefestival
    - 2023 06 07 referat
  - Kirkegårdsudvalg
    - 2023 05 22 referat
  - Musik- og gudstjenesteudvalg
    - 2023 05 25 – referat
    - Koncerter i 2023 i Nykøbing Kirke
  - Evt. bemærkninger fra øvrige udvalg
  - Repræsentanter i div. udvalg, bestyrelser og organisationer (Skole/kirke, Skjult Nød, Perlen, FDF, Distriktsforeningen, valgbestyrelse, gavekassen)
17. Meddelelse fra de kirkelige myndigheder
    - a. Provstiet
      - 2023 06 01 referat
    - b. Stiftet
    - c. Kirkeministeriet
  18. Spørgsmål og ønsker til punkter til kommende møder - fra menighedsrådsmedlemmer

Nykøbing Mors – Tødsø sognes Menighedsråd

19. Næste møder:

- Forretningsudvalg tirsdag d. 5. september 2023 kl. 16.15
- Menighedsrådsmøde onsdag d. 20. september 2023 kl. 18.45 (revisionsprotokol)

20. Eventuelt

21. Underskrift af beslutningsprotokol

Beslutningspunkter – for lukkede døre:

22. Intet

_____
Bente Dahl Andersen

_____
Ann-Lisbeth Højgaard Bech

_____
Karen Margrethe Diget

_____
Sten Erhardsen

_____
Gitte Grymer

_____
Lilly Hvass

_____
Kurt Dam Jensen

_____
Steen Jensen

_____
Susanne Jørgensen

_____
Jens Kobæk

_____
Karsten Konradsen

_____
Anne Mette Schrader

_____
Anette Sørensen

_____
Frede Østergaard

_____
Mette Moesgaard Jørgensen

_____
Lars Højlund

_____
Astrid Glargaard

_____
Dorthea Chemnitz

_____
Anna-Marie Sloth

_____
Sigrid Wilbrandt Kjær

Bemærkning til ansøgning om renovering af udenomsarealer ved Nykøbing Kirke

Parkeringspladser:

Menighedsrådet ønsker, at parkeringspladser, udover de 3 pladsen ind mod kirken, anlægges som skråparkering på græsarealet mod vest og at der anlægges yderligere 2 parkeringspladser på arealet.

Tidsplan:

Der er i ansøgningen anført en projektperiode fra 01-03-2024 til 31-05-2024.

Menighedsrådet har besluttet at projektet gennemføres etapevis i det omfang økonomien tillader. Tidsplanen vil derfor kunne ændres.

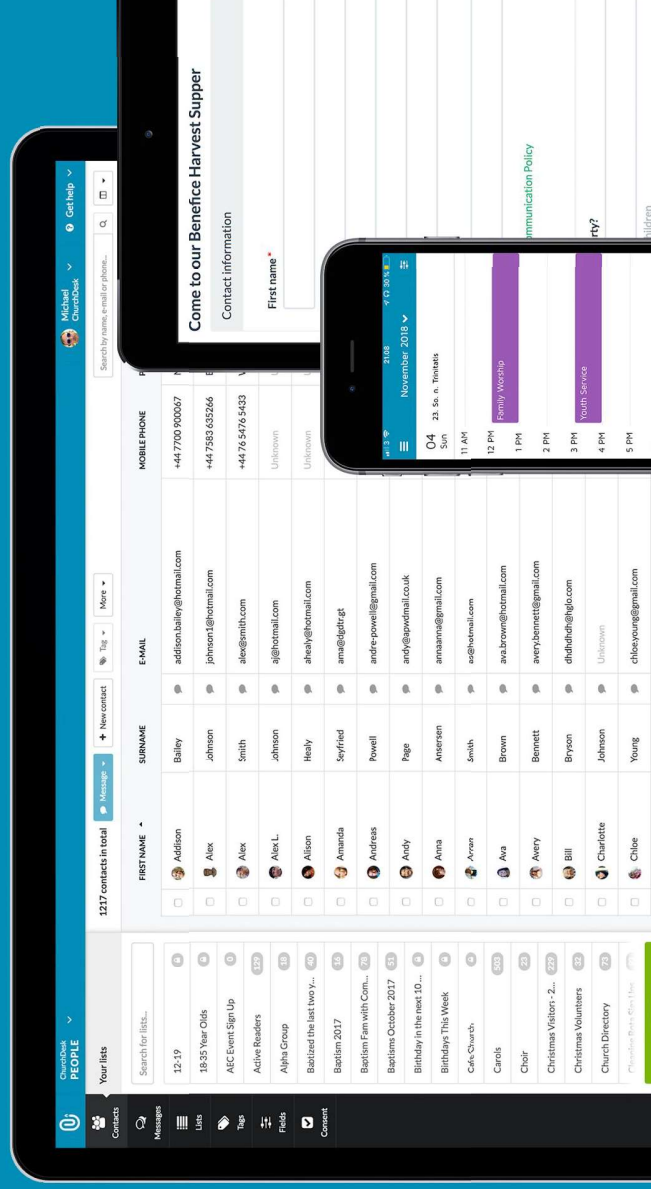
Der gøres ikke brug af ekstern rådgiver til projektering og byggeledelse.

== MØDE 12. oktober 2023 - PU møde - Morsø Provsti == PUNKT 12 B - Kalenderfunktion for hele Morsø Provsti == BILAG 1

ChurchDesk - Portal

- Vores løsning til provstier

Morsø provsti

@churchdesk